

Vladimír Antonov

**NÁBOŽENSTVÍ A DUCHOVNÍ
VÝVOJ ČLOVĚKA**
(Přednáška)

**DUCHOVNÍ CESTA SOUČASNÉHO
ČLOVĚKA**
(Přednáška)

Přeložila Libuše Bělousová

© V. Antonov, 1990

www.swami-center.org

Brno 1990

OBSAH

NÁBOŽENSTVÍ A DUCHOVNI VÝVOJ ČLOVĚKA	3
ODPOVĚDI NA DOTAZY	11
DUCHOVNÍ CESTA SOUČASNÉHO ČLOVĚKA.....	13
BIOENERGETIKA	20
BIOENERGETICKÝ VAMPIRISMUS.....	21
LÉČITELSTVÍ	22
METODY LÉČENÍ.....	24
NĚKTERÁ PRAVIDLA PRO LÉČITELE	26
ODPOVĚDI NA DOTAZY	26

NÁBOŽENSTVÍ A DUCHOVNI VÝVOJ ČLOVĚKA

Po celá desetiletí nám bylo vtoukáno do hlavy, že náboženství je přežitek a že období religiozity skončilo spolu s kapitalismem. Ale nyní už i někteří ateisté pochopili, že potlačování náboženství se stalo jednou z hlavních příčin téměř úplného morálního rozvratu naší společnosti. Jasně to předpověděl už Dostojevskij: “Není-li Bůh, je možné cokoli.” Mnozí si pak myslí, že nebudou-li přistiženi, mohou si dovolit všechno. Domnívají se, že mohou ovládat lidi z pozice síly a beztrestně páchat zločiny.

Všichni lidé, kteří ztratili Boha, se samozřejmě nestanou zločinci. Každý také nepřemýšlí o smyslu svého života. Ale co ti, kteří o něm přemýšlejí? V souvislosti s tím se obraťme k existencialismu. Je to západní ateisticky filozoficky směr. Termín existencialismus pochází od slova existence — bytí. Toto učení je výrazem krajního zoufalství, které vychází z nepochopení smyslu vlastního života. Existencialisté tvrdí, že život nemá žádný smysl. Ocitli jsme se zde na Zemi proti své vůli. Jsme uvrženi do života, kterého nám nebylo třeba. Čím je člověk inteligentnější, tím více trpí tím, že nemůže najít smysl života. Jsme předurčení k utrpení. Východiskem z této situace je sebevražda jako jediné řešení, které je hodno silného člověka. Existencialisté nabádají k tomuto činu ve svých literárních dílech. Skutečně, sebevražda je jedním z reálných východisek z toho, že jsme nepochopili pravdu. Avšak jsou i jiná řešení. Příkladem je následující úvaha. Všichni žijeme jen jednou a trpíme tím, že nám zde na Zemi něco chybí. A co když s někým uděláme konec? Vždyť mu tím přineseme dobro, protože skončíme jeho nesmyslné utrpení. Vražda se stane pro zbytečně trpícího člověka blahem. A když si přivlastníme jeho materiální statky, ještě si tady z nich můžeme něco užít. Trošku se tu ještě poveseleme a pak půjdeme za ním.

Je ještě jedna cesta — nikoho nezabíjet, ale snažit se zapomenout na hrůzu nesmyslného bytí například tím, že bereme drogy.

Nechci tím říci, že všichni nevěřící dojdou k takovému řešení. Mnozí si nikdy nekladou otázky po smyslu života, nemají takový intelekt. Prostě žijí svými pavlovskými reflexy. Také je trápí nevědomost, ale dá se jim do určité míry pomoci osvětou. Na ty se však nezaměřuji. Myslím na ty, kdo nemohou žít bez znalosti Pravdy. Jim přináší spásu světový názor, který je nutí ustoupit z pozic antropocentrismu a egocentrismu. Běžný průměrný člověk vyznává následující světový názor. Jsem Já a kolem Mne je celý svět, který je buď hrozný nebo krásný, ale moje Já je pro mne v centru celého světa.

A všechno, co existuje kolem mého Já, hodnotím z pozice tohoto středu. Je nutno takový světový názor změnit v protikladný, v jehož středu je Bůh. Tak člověk nachází své místo ve vesmíru teocentrickém. Postupně se přizpůsobuje poznání, že všechno se děje ne kvůli němu, ale kvůli Bohu, Bohu-Tvůrci, Bohu-Cíli našeho snažení, Bohu-Učiteli. V Novém zákoně a v Bhagavadgítě si můžeme přečíst, jak se to vyjadřuje nábožensky. Podle

toho, jak člověk na své náboženské cestě proniká stále hlouběji do této pravdy, množství nevyřešených životně důležitých problémů se mu zmenšuje, cesta životem se stává stále jasnější, zvyšuje se také pocit štěstí ze života, člověk se může stát v dobrém smyslu slova "chronicky" šťastným. Podívejme se nyní, jak lidé uvádějí do života své náboženské poznatky. Mnozí lidé, kteří se setkali s praktickým důkazem, že Bůh existuje, reagují takto: no dobrá. Bůh je, ale co s tím? Bůh existuje, ale ať mě teď neruší. Setkáme se, až umřu, a všechno to probereme. Lidé s rozvinutějším intelektem změni svůj život v souladu s tímto poznáním a s morálními náboženskými zásadami. Začíná jejich postupné zduchovnění. Najednou je přestanou tísnit konkrétní náboženské normy, protože se před nimi už bezprostředně otvírá Pravda, nezkažená přízemními sváry a předsudky. Jestliže Bůh existuje, je na nás, abychom začali přetvářet svůj život podle jeho vůle. Lidé, kteří došli k tomuto rozhodnutí, se mění každý po svém. Někoho vede láska, někoho i strach a někdo podléhá davové psychóze a pouze napodobuje. Gurdžijev správně vyjádřil, že každý má své náboženství. To znamená, že si člověk vytváří náboženskou koncepci podle svého vývojového stupně a podle charakteru předcházející duchovní zkušenosti. Někdo chápe Boha jako strašidlo, a proto se bojí hřešit. Někdo pochopil, že Bůh je Láska, a proto se člověk musí božské Lásce učit, chce-li se přiblížit božské dokonalosti, jak učil Ježíš. Kdo se vydal touto cestou, má naději, že v budoucnu pozná Boha jako oceán vesmírného Vědomí. Mnozí lidé chápou Boha jako létajícího človíčka, který na naše volání přiletí a obdarí nás svým požehnáním. Někteří lidé chápou Boha ještě jednodušeji, jako modlu, a obdarují předměty božskými vlastnostmi. Nejsou schopni přijmout pojetí vesmírného Vědomí a nejsou ani schopni představit si člověka, který dříve žil na Zemi a ještě dnes v jakési podobě existuje. Jednou jsem byl v pravoslavném chrámu svědkem, jak jedna žena líbala ikonu Poslední večere, křížovala se a říkala: "Poslední večere, odpusť mi. Poslední večere, odpusť mi..." Je to ilustrace ke Gurdžijevově větě, že každý má své náboženství. Pochopme, že tato žena dělá maximum, čeho je schopna, a nelze ji odsuzovat.

Uvedeme nyní přehled konkrétních náboženských vyznání, která dnes na Zemi existují. Podle informací UNESCO z r.1975 vyznává křesťanství v nejrůznějších podobách asi 30% lidí. Naprostou většinu tvoří katolíci. Mnohem méně je pravoslavných věřících a ještě méně protestantů různých směrů. Druhá třetina lidstva vyznává buddhismus a hinduismus. 15% vyznává islám a přibližně 10% jiná náboženství.

Nejmasovější náboženství je křesťanství, buddhismus a islám. Nejprve si promluvíme o nich.

Jak křesťanství vzniklo? Bylo vytvořeno na základě judaismu a ten se objevil v pohanském světě. Mezi vyznavači bohů-duchů zapustila kořeny nová náboženská koncepce jediného Boha. Přišla k lidem díky prorokům malého židovského národa, který přijal a uchoval toto poznání. Judaismus vznikl díky úsilí velkého židovského vůdce Mojžíše. Judaisticky Bůh představoval hrozivou trestající sílu. Je to pochopitelné: ve stálých válkách a neštěstích se kázně dosahovalo prostřednictvím strachu. Tím se

vysvětluje i charakter zákonů židovské bible: za určitý hřích musí být člověk zaživa upálen, ukamenován, bude mu vypíchnuto oko, useknuta ruka a pod. Bůh sice dal Mojžíšovi příkázání “Nezabiješ”, ale ani sám Mojžíš se tehdy nenaučil vážit si lidského života.

Avšak judaismus splnil svou velkou úlohu tím, že z něho vyšlo nové náboženství — učení Ježíše Krista. Co nového přinesl Ježíš?

Ježíš uvádí, že bychom se Boha neměli bát nebo ho jen milovat a domnívat se, že tím už v zásadě naplníme své náboženské povinnosti. Ne! Ježíš nás vyzval, abychom se snažili v tomto životě zde na Zemi dosáhnout božské dokonalosti. Řekl: “Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš Otec nebeský.”(Mat.5,48) A navíc — Ježíš poskytl hlavní metodu, jak se skutečně dostat k tomuto stavu. Řekl: “Bůh je Láska.” Z toho vyplývá nejen to, že vztah Boha k lidem je dokonalá Láska, ale i to, že se musíme této Lásce naučit, chceme-li se stát božsky dokonalými. Ale jak se tomu naučit? Ježíš říkal, že prostřednictvím lásky k lidem. Téměř celé jeho učení se skládá z doporučení a příkladů tohoto druhu.

Křesťanství správně uvádí Ježíše jako Spasitele. Nemyslí se tím, že svou smrtí vykoupil všechny naše minulé a budoucí hříchy, abychom mohli beze strachu hřešit (tento názor skutečně panuje alespoň v pravoslaví). Učil, jak se spasit před pozemským utrpením, které je podmíněno naší nevědomostí. Mnoho lidí se díky Ježíši zachránilo.

Ale je i druhá stránka dějin křesťanství. Připomeňme si z nich některé epizody.

Počátkem druhého tisíciletí po Kristu došlo k rozkolu mezi západní a východní církví. Do Konstantinopolu, kde sídlil představitel východní části římské církve, přijel kardinál římského papeže. Choval se nevhodně a urazil konstantinopolského hodnostáře. Ten v odvetu proklel římského papeže, ačkoli Ježíš učil, abychom neproklínali své nepřátele, ale žehnali jim a milovali je. To bylo asi první oficiální prokletí v křesťanství. Římský papež tehdy také odpověděl prokletím a od této chvíle se začali křesťané mezi sebou vraždit. Začala jatka, i když Ježíš vyžadoval, aby se lidé nezabíjeli, ale aby si odpouštěli a dostanou-li políček, ať nastaví druhou tvář.

V 16. století pak došlo k rozkolu uvnitř katolické církve. Příčinou bylo zavedení prodeje odpustků v kostelích. Lidé měli možnost koupit si právo na hříchy. Dokonce si mohli zaplatit dopředu. Tehdy se Martin Luther postavil do čela protestního hnutí proti úpadku tehdejší církve a důsledkem byl vznik řady protestantských církví: luteránské, anglikánské, baptistické, adventistické, nejsvětější Trojice atd.

V 17. stol.došlo ještě k jednomu rozkolu — už v ruské pravoslavné církvi. Tehdy se patriarcha Nikon rozhodl zrušit některé církevní obřady. Fakticky se ujala jen jedna změna — pokřizování dvěma prsty se změnilo na pokřizování třemi prsty. Mnozí odmítli změnu přijmout. Vzniklo hnutí staroobřadníků. Říkalo se jim také “raskolniki”(rozvratníci), ačkoli všechno začal Nikon. Opět se křesťané začali zabíjet: raskolniky upalovali a nechávali je hynout v jámách.

Zřejmě k nejhoršímu rozkolu došlo v ruské pravoslavné církvi díky knize biskupa Ignatije Brenčaninova pod názvem "Otěčnik." Co je podstatou tohoto rozkolu?

Do křesťanské literatury patří také kázání mnichů a životy svatých. Značnou část nejzajímavějších děl tohoto druhu napsali hésychasté. Byla shrnuta v knihách pod názvem "Dobromilnost". (Hésychasté jsou pravoslavní mystikové, kteří rozvíjeli čakru anáhatu tím, že mimo jiné praktikovali tzv. "Ježíšovu modlitbu" a dosahovali tak lásky "ze srdce".)

Ale stejně jako u každého duchovně se vyvíjejícího člověka přišly k těmto asketům také chvíle zoufalství. To už tak bývá, když například člověk vyčerpá nějakou pracovní metodu, ale na novou ještě nepřichází, a nedokáže stát na místě. Je připraven k dalšímu průlomu, ale zatím neví, co dál. Trápí se, že se pohyb zastavil, trpí, mluví o tom, že je nešťastný ze své momentální slabosti... Svatí otcové psali nejen o štěstí z dosažené Lásky, ale i o hoři, které působí poznání své vlastní nedokonalosti.

Brenčaninov zřejmě chtěl posílit pokoru věřících, a tak vybral z těchto děl hlavně citáty o zoufalství (vždyť právě zoufalství dodává energii k dalšímu velikému úsilí), o těch okamžicích, které byly potom nevyhnutelně vystřídány radostí z nových objevů a spojuje všechn ten smutek do jediné knihy. Tak vznikla v pravoslaví nová tradice — tradice pláče, totálního pokoření člověka a potlačení jeho vůle k vývoji: člověk je absolutně nicotný, nemá dokonce ani právo pomyslet na to, že by se mohl stát dokonalým. Nemá právo myslet na to, že může pro lidi něco dobrého udělat. Má pociťovat svoji nicotu a prosit Boha o milost a vysvobození z příštích pekelných muk.

Dnes máme v pravoslaví dva směry: lásku k Bohu, lásku v podobě služby lidem, tvořivou lásku a štěstí z duchovního růstu. V protikladu zde stojí strach, pasivita a absence lásky.

Kdyby se pravoslavné církvi podařilo vyhnout se druhému směru, mohla by poskytnout velmi mnoho.

Pravoslavná liturgie napomáhá například meditativní práci, protože bohoslužba je nevtíravá a lidé se modlí vstoje. To je příznivé pro individuální meditativní hledání na pozadí společné bohoslužby.

Také svátost zpovědi přináší nepochybně velký užitek. Jak reaguje obyčejný světský člověk, když udělá něco nesprávného? A jak jedná věřící? Uvědomuje-li si, že má jít v neděli do kostela a vyzpovídat se před Bohem ze spáchaného hříchu, bude o něm přemýšlet celý týden a v sobotu večer, když se pomodlí, ještě jednou si vzpomene na všechna svoje provinění a v neděli to ještě nahlas vysloví při zpovědi s velkým citovým zanícením. Samozřejmě, že věřící bude mít mnohem větší šanci zbavit se svých nectností a stát se lepším.

Svátost přijímání má také velký význam a poskytuje velkou pomoc. Přijímání je symbolická účast při poslední večeři, kdy se Ježíš loučil se svými učedníky. Věděl, že je to jeho poslední večeře, že ho tuto noc zatknou a poté bude ukřižován, ale učedníci to všechno nevěděli. Když se s nimi loučil, žádal je, aby na něho nezapomněli, společně se scházeli při hostině a připomínali si jeho učení. Přislíbil, že je neopustí, budou-li tak činit v jeho

jménu. Lidé, kteří uvědoměle přistupují k svatému přijímání, dostávají do svého organismu porce nejjemnější božské síly Kristovy lásky, která pak vyvolává pocity vnitřní radosti a jasu.

Ještě několik slov o znamení kříže¹. Je to symbolické přijetí kříže na svá ramena; téhož kříže, o kterém mluvil Ježíš ještě na samém počátku své služby: "Kdo nenese svůj kříž a nenásleduje mne, není mne hoden" (Matouš 10,38). Léta předtím, než nesl na ramenou kříž na Golgotu, předpovídal těmito slovy konec svého života. Věděl, co ho za jeho lásku k lidem čeká. Ježíš tím vyjádřil, že kdo není odhodlán jít za ním a pomáhat ostatním s úplným sebezapřením, jít kvůli nim na mučednickou smrt, ten ho není hoden. Když se pokřizujeme, měli bychom si uvědomit, že jsme křesťané a máme být připraveni Kristův čin zopakovat.

Každá církev má svou tradici a vlastní pozitivní metody duchovní práce. Co je krásné a silné v pravoslaví, lze najít i v katolické církvi. Většina protestantů má jiné metody duchovní práce: především je to exaltovaná láska k Bohu. Tak se mnoha lidem otvírá emocionální sféra, nejsou-li pro ně adekvátní metody pravoslaví nebo katolicismu. To se týká baptistů, adventistů a dalších. Pro všechny protestanty, snad kromě luteránů, není bohoslužba každodenním opakováním standardních obřadů. Živé kázání je velká intelektuální práce. Kazatelé se střídají, vycházejí z vybraných biblických pasáží a rozebírají je dle vlastního chápání. I když se ve svém výkladu mohou mýlit, přesto přinášejí posluchačům užitek, protože jim poskytují náměty k úvahám.

Vrcholem pravoslaví byl hésychasmus; v katolicismu je to mysticismus, jehož zakladatelem byl Ignác z Loyoly, tvůrce jezuitského řádu. Kdysi byl tento řád velkolepý, ale ve středověku se zvrhl, což se projevilo ve zvěrstvech inkvizice. Mystika Ignáce z Loyoly tkvěla v rozvíjení emocionální sféry prostřednictvím soucítění s Ježíšem v posledních dnech jeho pozemského života. O tom se můžeme dočíst v knize Nikolaje Boka "Osmidenní duchovní cvičení", která vyšla v ruštině. Tyto metody jsou velmi dobré a jsou v souladu s jinými metodami křesťanské mystiky.

Nyní se věnujme islámu. Zrodil se na půdě judaismu a křesťanství. Vznikl v 7. stol., tj. šest století po začátku formování křesťanství. Vznikl u těch národů, kde nebylo křesťanství ani judaismus. Byli to pohanští Arabové. Je důležité pochopit, že islám se neutvářel v opozici ke křesťanství. Vznikl a vyvinul se na půdě, kde lidé ještě nebyli schopni vzhledem ke svému kulturně historickému vývoji přijmout ideje Ježíše Krista. Zakladatel islámu Mohamed neměl ucelenou představu o judaismu ani o křesťanství. Svě učení postavil na proroctvích. Islám má dva nejvýraznější rysy: chybí mu výslovné přikázání lásky k lidem, jež je základem Kristova učení. V koránu na rozdíl od bible není zákaz zabíjet lidí. Ale stejně jako ve Starém zákoně je předepsáno trestat smrtí za mnohé

---

¹ Mnohým pravoslavným křesťanům jsem položil otázku, jak chápou gesto pokřizování, ať už v katolické nebo pravoslavné podobě. Někteří tvrdili, že to znamená "Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého", jiní, že je to způsob, jak na sebe přivést boží milost, a bioenergetika říká, že se takto dotýkáme čaker a otvíráme je. Odpověď je v prvním případě prázdná, v druhém poukazuje na čistě spotřebitelský vztah, který nemá právo na existenci, a v případě třetím jde o mechanistické pojetí, které nemá nic společného s duchovností.

“hříchy”. Ale islám má také jednu velkou přednost — je to pojetí přísného monoteismu.

Srovnáme-li v tomto směru islám s křesťanstvím, musíme si přiznat, že většina křesťanů upadla do pohanství. Ježíš učil víře v nebeského Otce. Ale v koho věří mnozí křesťané? V Marii, Matku boží, v různé svaté, v Ježíše Krista, který sice byl učitelem od Boha, ale nelze jím Boha nahrazovat; a to nejen zcela logicky, ale ani z pozic metodologie duchovního sebezdokonalování. Pouze přísný monoteismus umožňuje plnit zákon téhož Ježíše Krista.

Kult jediného Boha dal na půdě islámu vyrůst nádhernému květu s názvem sufismus. Sufijci prošli základy náboženství, nazývané v islámu šaría, a potom vstoupili na cestu mystiky (analogicky jako křesťanští hésychasté), označovanou slovem tarikát.

V islámu jsou známy tři základní směry: sunnismus, šíismus a sufismus. Rozdíly mezi prvními dvěma nejsou velké. Liší se tím, že uznávají různé náboženské literární prameny. Sufijci nacházejí cestu dál, než kam vede pouze víra a liturgie. Mimo jiné aktivně hledají způsoby, jak posílit svoji lásku k Bohu a kultivují exaltovanou lásku k němu. Pro sufijské básníky je Bůh Milovaný. Sufijec se do něho zamiloval, a tak s ním může splynout.

V sufismu existuje pečlivě vypracovaná metodologie duchovního růstu. Ocitujme knihu Radije Fiše “Džalaleddin Rumi”. O stupních tarikatu:

První je pokání. Tento stupeň musí plně změnit adeptovu orientaci. Adept nyní musí směřovat všechny své záměry pouze k poznání Pravdy.

Další stupeň je obezřetnost. Znamená to nejpřísnější rozlišování mezi povoleným a zakázaným, hlavně pokud jde o potravu.

Zdrženlivost od všeho, co vzdaluje myšlenky od Pravdy, co je přechodné, není věčné, včetně odmítání všech pozemských přání.

Chudoba: odmítání pozemského blaha. Dále se pod pojmem chudoba chápe nejen materiální nemajetnost, ale i vědomí, že naprosto bez výjimky není nic naším vlastnictvím: peníze, byt, oděv — to vše nepatří mně, ale Bohu. Proto není problémem se o to podělit s bližními. Stejně to není moje. A jestli mi někdo něco bere, nebere mi to člověk, ale Bůh.

Trpělivost: pokorné přijímání všeho, co se těžko snáší.

Naděje: nestarat se o vzdálenou budoucnost. Je třeba žít zde a nyní, dělat vše nutné teď a nic neodkládat na pozdější dobu. To je právě bytí, jediný správný způsob života.

Nyní se obraťme k buddhismu. Formoval se na základě hinduismu a ten se vyvíjel ve dvou velkých historických etapách.

První etapa byla naprosto pohanská. Jejím teoretickým základem jsou čtyři védy. Obsahují mytologii, velmi podobnou starořecké a starořímské. Hinduističtí bohové se také opíjeli božským nápojem sómou a válčili v nebi mezi sebou. V druhé části véd jsou zaklínadla a rituály. Třetí obsahuje recepty na léčení chorob a čtvrtá pak pravidla chování i pro lidi na duchovní cestě.

Védy jsou nesmírně staré a nemá pro nás smysl odhadovat dobu jejich vzniku.

Krišnové učení, vyložené v Bhagavadgítě, znamenalo pro Indii revoluci podobnou jako křesťanství v Evropě. Stalo se tak v třetím tisíciletí před Kristem. Při tom Krišnové učení je svou podstatou velmi podobné učení Ježíšovu.

Obě hlásají lásku, což nebylo pro tyto oblasti planety z hlediska předcházející tradice typické. Čím se však liší? Bhagavadgíta ve srovnání s Novým zákonem obsahuje mnohem širší okruh problémů a z hlediska intelektuálního i bohatší látku, popisuje celý vesmír. To v bibli nenajdeme. Ve Starém zákoně jsou jistá úryvkovitá fakta, která však nevytvářejí úplný obraz. Spíše naopak: bible dala vzniknout mýtům, jež zbraňovaly vědeckému chápání podstaty vesmíru. V Bhagavadgítě je uceleně vyložen celý obraz vesmíru, smyslu lidského života, zásad a zákonů vývoje. Ale Nový zákon mnohem podrobněji osvětluje hlavně etický aspekt vývoje Člověka. Ježíš hlásal Lásku výrazněji a pečlivěji toto téma rozebral.

V každém náboženském učení je hlavní etická stránka a víme, co o ní říkal Ježíš. Obrátme se nyní k učení Krišnovu. Říká se v něm, že k božské dokonalosti, ke splynutí s Bohem člověk nemůže dojít jinak než láskou k Bohu. Ale jak se ho naučit milovat? A tu Krišna vysvětluje, že se musíme zpočátku naučit Boha vidět v tom nejkrásnějším, co ve Stvoření existuje — v jaru, ve svitu slunce a měsíce, ve vůni země, v moudrosti a síle lidí... Vyzýval nás, abychom se naučili milovat všechno krásné, co nás obklopuje, a dojít tak k lásce ke Stvořiteli.

Na pozadí existence Bhagavadgíty, kterou v Indii četli téměř všichni (i když ji ovšem všichni nepřijali, stejně jako tomu bylo s učením Ježíše Krista), objevil se v 6. stol. př.n.l. nový, zvláště silný kazatel, Gautama Buddha. Čím se lišila Buddhova koncepce od toho, co dosud Indie znala? Téměř ničím. Prostě to byl další vysoce osvícený člověk, který začal hlásat jinými slovy a s jiným důrazem totéž co Krišna. Říkal, že je na Zemi utrpení a že je možnost dostat se ze závislosti na něm. Vysvětlil také, jak se z této závislosti vymanit. To je celé jeho učení. Vystupoval také proti kastám jako nálepkám, které se dávají člověku při narození. Hlásal, že člověka nelze hodnotit podle toho, v jaké rodině se narodil, ale podle toho, jaký v daném okamžiku člověk je. Bráhmanem nazýval toho, kdo skutečně dosáhl vysokého stupně dokonalosti, a ne toho, kdo má bráhmannský oděv, a je hlupák.

V Indii buddhismus téměř vymizel. Splynul s hinduismem, protože se od něho velmi málo lišil. Ale zato se přelil za hranice Indie, kde zasáhl velké množství pohanských národů. Tak se vytvořilo nové světové náboženství.

Buddhismus se nyní dělí na tři větve: jižní buddhismus — hínajána — nejortodoxnější větev, která se rozšířila ve Vietnamu, Laosu, Srí Lance, Koreji a dalších zemích této oblasti.

Severní oblast buddhismu — mahájána — zasáhla Tibet, Nepal, Mongolsko, některé oblasti dnešního SSSR atd. Mahájána má na rozdíl od hínajány širší filozofický dosah a obsahuje náboženské tradice národů, které ji přijaly. V mahájáně vznikla vyvinutá liturgie, ikonografie atd. Současná etika mahájány se vlastně neliší od toho, co hlásal Ježíš Kristus:

Lásku, sebeobětování, pomoc jiným místo získávání blaha pro sebe. V mahájáně vznikla zajímavá představa o bodhisattvovi. Je to člověk, který

odmítl nirvánu proto, aby pomohl lidem dojít na svou úroveň. Ve skutečnosti tomu tak není ani s bodhisattvou ani s nirvánou. Ale tato představa má velký mravní význam. Vždyť nirvána je nejvyšším cílem pro každého řadového buddhistu, cílem toužebným. Odmítnout jej, když už je téměř v dosahu, to je akt nejvyššího sebeobětování.

Z etického hlediska je buddhismus také krásný svou tolerancí a kategorickým zákazem hříchu odsuzování. Tím, a nejen tím, může posloužit jako vzor pro všechny lidi.

Buddhismus se rozšířil také v Číně a v Japonsku. Tam jako výsledek smísení buddhistických názorů s názory místních národů (taoismus v Číně a šintoismus v Japonsku) vytvořil nový směr, který se v Číně nazývá čchan buddhismus a v Japonsku zen buddhismus. Slova čchan i zen pocházejí podle Rajneeshe ze sanskrtského dhjána — meditace. Oba tyto směry pracují velmi různorodými metodami. Mají však jeden společný cíl: náhlé osvícení. Ale cestu k tomuto cíli vidí tyto školy každá po svém.

Pro většinu škol čchanového a zenového buddhismu jsou typické metody zaměřené na rozvíjení estetického cítění. Je to malířství, ikebana, vytváření meditačních zahrad, čajový obřad a pod.

Ale jsou i opačné směry, které představuje škola Lin-c. Podle něho vede cesta k náhlému osvícení metodami, které přivádějí člověka do naprosto neočekávaných situací. Důsledkem je prý zastavení toku myšlenek a úplná seberealizace v podobě náhlého osvícení. Ve škole Lin-c se tyto stavy vyvolávaly kultivací hrubosti. Učitel žáka nečekaně políčkoval a urážel. Zde chci vyjádřit svůj názor. Hrubostí nelze dosáhnout duchovního osvícení. Je možno k němu dojít jen jemností, něhou, mírností a láskou. Pokud jde o náhlé osvícení, je nutno si uvědomit, že je to osud jen několika jedinců z milionů. Jestliže člověk má za sebou spoustu vykonané duchovní práce, pak může skutečně v šokující situaci nastat “zhazování lidského nánosu” (slovy Juana Matuse) a člověk najednou pochopí, že to všechno nemá význam. A jestli vůbec něco má význam, pak jen to, co je věčné a božské. Ale pro téměř všechny lidi je vhodná pouze jediná cesta — namáhavá a tvrdošíjná práce na sobě v souladu se stupni, které jsme tu uváděli v souvislosti se sufismem.

V mahájáně jsou vypracovány vynikající metody rádžajógy a buddhijógy a praktikuje se zde stejně jako v sufismu práce s čakrami.

V Číně jsou kromě buddhismu ještě — dva významné nábožensko-filozofické směry — taoismus a konfucianismus. Taoismus má rozvinutý systém rádžajógy, který se nyní čínsky nazývá čchi-gong (práce s energií).

Zakladatelem taoismu byl Lao-c. Měl protivníka — Konfucia — zakladatele konfuciánství. Jaký je mezi těmito směry rozdíl? Lao-c označil prvotní a tvůrčí vesmírné Vědomí slovem Tao. Je vlastně shodné s pojmem Boha-Otce v judaismu a křesťanství, Alláha v islámu, Íšvary v hinduismu, Jasného světla božského Vědomí v buddhismu. Konfuciánství nemá představu Boha; tam slovo “tao” znamená cestu. V konfuciánství jsou představy o záhrobním světě, obydleném duchy předků; kult ducha je zde výrazný. Konfuciánství je typicky pohanský směr na rozdíl od taoismu v podobě, jakou jí dal Lao-c. Některé taoistické Školy mají také pohanské

odchyly. Odtud pochází ještě jeden závažný rozdíl: taoismus učí, jak žít v mnohorozměrném vesmíru, ale konfuciánství učí, jak žít na Zemi v plně pozemském životě. Na příklad základ etiky v konfuciánství tvoří úcta ke starším lidem. Není to cesta k Bohu, k božské dokonalosti, ale úcta ke starcům a předkům — toť vše. Konfuciánství prodchlo celý život Číňanů, dalo mu etiku, dobré vztahy mezi lidmi a vzájemnou úctu. To bylo zničeno až v době kulturní revoluce.

Ještě několik slov o afrických kouzelnických kultech a o šamanismu. Vše zde prostupuje magie. Obvykle tu neexistuje představa jediného Boha, i když v některých oblastech jsou výjimky. Kouzelnictví a šamanismus jsou kultury magické síly, praktické magie, kterou je někdy těžko dělit na černou a bílou, tj. zacílenou na působení zla nebo dobra. Dobro nebo zlo činí kouzelník; to závisí na zvláštěnostech jeho povahy, ne na náboženskofilozofické tradici. To jsou asi nejcharakterističtější rysy náboženského života Afriky a severských národů. Ale celá Afrika dnes nevyznává tyto pohanské kultury: nyní žije v Africe mnoho muslimů a křesťanů, hlavně katolíků.

Ve stručném přehledu jsme prošli základní náboženské směry, které nyní na Zemi existují. Zaměřili jsme se na to, jak lidé řídí svůj pozemský život v souvislosti s tím, jaké mají náboženské názory. Uzavřeme myšlenkou, že pokrok ve vývoji každého člověka a štěstí nebo neštěstí, jimiž si naplní svůj osud, závisí na tom, jak plně vnímá celkový obraz světa. Nejlépe se žije těm, kdo si trvale uvědomují, že Bůh je dokonalý milující Učitel, který nám připravuje všechny příjemné i nepříjemné situace. Činí tak proto, že nás dokonale miluje. Učme se od něho jako jeho žáci i jako svědkové jeho Moudrosti, projevujme vztah k ostatním, předávejme jeho Lásku a učme se jeho Dokonalosti.

Odpovědi na dotazy

Otázka: Jaké jsou ještě rozdíly mezi katolicismem a pravoslavím?

Odpověď: Kromě rozdílů v obřadech jsou ještě dvě základní odlišnosti. Katolíci určují římského papeže jako hlavu církve, pravoslavní volí své patriarchy. Jednu dobu byla úmluva mezi katolíky a ruskými pravoslavnými o tom, že pravoslavní budou uznávat papeže za podmínky, že budou dodrženy východní obřady. Tato dohoda se nazývala Unie. Potom ji pravoslavní odmítli, ačkoli část jich v Unii zůstala a vytvořila uniatskou církev.

Druhý rozdíl je v symbolu víry. Ruské pravoslaví vychází z toho, že Svätý duch pochází od Otce a katolicismus z toho, že pochází od Otce i Syna. Kdo z nich má pravdu? Vtip je v tom, že nemají pravdu jedni ani druhí. Svätý duch nepochází od nikoho, ale naopak, sám k Otci přichází. Svätý duch je stupeň stoupající linie evoluce Vědomí. O tom není třeba podrobně

mluvit, je to všechno v Bhagavadgítě. Svatý duch se v ní jmenuje Bráhma a Otec Íšvara.

DUCHOVNÍ CESTA SOUČASNÉHO ČLOVĚKA

Prezident Spojených států Reagan se kdysi vyjádřil o SSSR jako o říši zla. Nelze si snad ani představit hloubku morální degradace, která vznikla v SSSR pod vlivem antihumánní doktríny vládnoucí v zemi po celá desetiletí. Československo pocítilo tvrdý útlak KSČ až po druhé světové válce. Lidé v SSSR trpěli dvojnásob dlouho.

Stačí uvést fakt, že koncem 60. let SSSR byl po Maďarsku na druhém místě na světě v počtu sebevražd na 100 000 obyvatel. Jsou to tajné údaje, které byly známy pouze psychiatrům.

V KSSS platila směrnice: rozdělit lidi a postavit je proti sobě. Program KSSS směřoval k tomu, aby lidé byli k sobě navzájem netolerantní. Byl vytvořen nový otrokářský řád, kde lidé byli zbaveni všech práv (např. svobody projevu) a důsledkem toho byla naprostá absence lásky v zemi. V těchto podmínkách jsme v Leningradu na počátku 80. let začali duchovní práci, abychom probudili lásku mezi lidmi. V rámci možností jsme začali probouzet k životu přikázání Ježíše Krista. Tehdy jsme nemohli otevřeně hlásat evangelium. Nemluvili jsme o Bohu ani o náboženství, ale začali jsme s lidmi provádět psychologické techniky, které probouzely srdečnou lásku. Lidé poznávali štěstí lásky. Používané techniky umožnily úspěšným adeptům poznat živého Boha. Po desítkách, v celých skupinách se nechávali pokřtít.

Když jsme vytvářeli program své školy, bylo naším cílem využít zkušeností všech dobrých duchovních škol světa k tomu, abychom v sobě uskutečnili lásku, kterou hlásal Ježíš Kristus. Různé psychologické techniky umožnily uvést do života Kristova přikázání o duchovním zdokonalování.

Nyní vám povím něco o technikách, které jsme používali, a potom si povíme o problémech bioenergetiky a léčitelství. Na závěr zodpovím vaše otázky.

Jaké je hlavní přikázání Nového zákona? “Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.” (Matouš 5,48) A co je dokonalost? Říkáme-li lidem: “Buďte dokonalí!”, stejné se nezmění. Je nutno zkonkretizovat význam slova dokonalost. Dokonalost můžeme rozdělit do tří hlavních aspektů: *Láska, Moudrost, Síla*.

Abychom se přiblížili k dokonalosti, o které mluvil Kristus, musíme na sobě pracovat ve všech třech aspektech. Z toho pramení tři pojetí práce v duchovních technikách a metodách.

Jsou to: eticky (na Východě jej nazývají karmajóga a bhaktijóga), intelektuální (džňánajóga) a psychoenergetický směr práce.

Zdokonalování žáků v kterékoliv duchovní škole musí jít bezpodmínečně v této následnosti. Znamená to rozvinout etické zdokonalování, potom intelektuální a nakonec psychoenergetické. Jestliže v člověku není rozvinuta láska, pak vidíme na spoustě příkladů, jak se mohou vědomosti nesprávně používat. Pravá moudrost se formuje pouze v tom

případe, jestliže se vědomosti přidávají už k vybudované lásce. O to víc strádání a utrpení může způsobit člověk, který má sílu, ale nemá lásku a moudrost. Proto ještě jednou opakuji, že v každé duchovní škole je nutné začít nejprve láskou, potom vědomostmi a nakonec silou.

Co je to láska? Musíme si uvědomit, že existují dvě základní podoby lásky. Jisté chápete, že nemluvím o lásce v sexuálním slova smyslu. Je to jen dílčí aspekt lásky, který má právo na samostatnou existenci. Mluvím o lásce v tom smyslu, jak o ní mluvil Ježíš Kristus. Jsou známy pojmy “láska z rozumu” a “láska ze srdce”. Co je láska z rozumu? Přečteme-li si na příklad Nový zákon, naučíme se rozeznávat, co je správné a co špatné. Potom budeme jednat určitým způsobem, protože víme, že je správný a že jde o projev lásky. Tomu říkáme láska z rozumu; je velmi dobrá. Existuje nesrovnatelně hodnotnější druh lásky, láska ze srdce. Promluvme si o tom podrobněji. Abychom ještě lépe pochopili, co slovo láska znamená, vyjmenujeme si celou řadu jejích forem: srdečná láska, mateřský cit, sexuální projev, sebeobětování (které ve výrazné podobě demonstroval Ježíš). Je to láska k lidem, k celému živému světu, rostlinám, k celé Zemi, k celému vesmíru, láska k Bohu. Aby naše láska byla dokonalá, musíme se učit všem jejím podobám. Možná, že nejdůležitějším projevem lásky je soucit! Ne nadarmo v buddhismu láska dominuje právě v tomto významu. Nemíní se tím pláč kvůli cizí bolesti, ale aktivní soucítění. Je to neubližování všem živým tvorům, ale i aktivní pomoc lidem, kteří ještě plně nepochopili pravdu a nenašli pro sebe cestu seberealizace a duchovní spásy.

Nyní promluvím podrobněji o lásce ze srdce. Ve východních učeních se mluví o čakrách. Je to indické slovo. Číňané používají termínu, který překládáme slovem “pole”, což nejsou jednotlivé čakry, ale skupiny sousedících čaker.

Co je čakra? Je to především bioenergetický akumulátor, ale také rozvaděč bioenergie po orgánech, které se nacházejí v daném úseku těla. Můžeme ji také chápat jako studnu zasahující do hloubky mnohorozměrného světa vymezeného lidským organismem. Čakry, stejně jako některé meridiány, jsou reflexogenní zóny emocionálně volní sféry. Ponoříme-li koncentraci vědomí do některé z nich, pokaždé se zcela jistě dostaneme do přesně určeného psychického stavu. A tak všichni, kdo zvládli metodu vstupu do určité čakry, dostanou se do naprosto stejného psychického stavu. Čakry mají všichni lidé nezávisle na tom, jakou víru vyznávají. Mají je hinduisté, křesťané i muslimové. Lze jich využít k duchovnímu vývoji.

Dvě čakry v hlavě — sahasrára a ádžňa, zodpovídají za intelektuální proces. Obé musí být pročištěny, aby správně pracovala paměť i myšlení. Nejvýrazněji se to projevuje při práci s psychicky nemocnými dětmi. Prací s těmito dvěma čakrami může dojít k odstranění vážných psychických onemocnění.

Čakra višuddha se nachází ve spodní části krku a zodpovídá za citové vnímání toho, co nás obklopuje. Z harmonie okolního světa se můžeme naplno radovat a sladit se s ní jen tehdy, máme-li čakru višuddhu rozvinutou a čistou.

Rozvinutá čakra anáhata zaujímá celý hrudní koš a zodpovídá za srdečnou lásku. Na začátku duchovního vývoje člověka je to nejdůležitější čakra. Některé východní školy začínají pracovat s čakrami odspodu. Jsou to především školy šivaistického směru v hinduismu. Nepřikládají aspektu lásky takový význam a začínají s aspektem síly. Některé indické školy (např. škola Aurobinda Ghóši) začínají práci shora. V křesťanské praxi (a také v naší škole) věnujeme hlavní pozornost čakře anáhatě a lásce. Jsme přesvědčeni, že jestliže je tato čakra rozvinuta a člověk chce rozvíjet lásku, pak další duchovní vývoj probíhá bez chyb. Dostal jsem otázku: “Proč my křesťané máme začínat anáhatou?” Odpovědi je velmi jednoduchá. Viděl jsem římského papeže, když byl v Československu. Má výtečně rozvinutou anáhatu, má velmi výraznou srdečnou lásku k lidem. A navíc — práce s čakrou anáhatou patří k velmi mohutnému křesťanskému směru — pravoslaví. Bohužel však ke starému pravoslaví, ne k současnému. Tato metoda vznikla v Byzanci a lidé, kteří ji praktikovali, se nazývali hésychasté. Hésychasmus pochází od řeckého slova hésychie — ticho. Abychom se na své duchovní cestě správně rozvíjeli, musíme získat vnitřní ticho. Někteří toho dosahovali speciálními metodami, nebo tím, že se modlili. Používali anáhatu neboli duchovní srdce; uváděli do něho jméno Ježíše v nejrůznějších větách, např.: “Pane Ježíši Křiste, Synu boží, smiluj se nade mnou, hříšným.” Po létech praktikování této Ježíšovy modlitby najednou někteří pocítili proměnu. Modlitba se usadila v srdci a celý svět, který člověka obklopoval, se změnil, jako by jej viděli v růžovém světle. Člověk získal srdečnou lásku ke všemu a ke všem, k přátelům i nepřátelům. Najednou pochopil Kristovo přikázání o lásce k nepřátelům: “Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují...”(Matouš 5,44). Začal lehce plnit přikázání o lásce k lidem: “Miluj svého bližního jako sám sebe.”(Matouš 22,39) Současné pravoslaví vychází z předpokladu, že technika Ježíšovy modlitby je zapomenuta. Nemá prý tedy smysl ji praktikovat, protože ji přesně neznáme, a mohli bychom dojít k pokušení. Tuto metodu používají jen někteří mniši a ještě menší množství jich dosahuje úspěchu. Lze ho docílit při vědeckém přístupu po dvou až třech měsících tréninku.

Nyní se vraťme k ostatním čakrám. Manipúra se nachází v horní polovině břicha. Zodpovídá za to, jak je člověk energický. Abychom svou energii využívali při nejrůznějších příležitostech, ať už je to vědecká práce, duchovní praxe nebo fyzická práce, je třeba mít rozvinutou manipúru.

Čakra svádhisthána je ve spodní části břicha. Zodpovídá za reprodukční funkce člověka. To se týká jak úzce sexuální sféry vzájemného styku lidí, tak i procesu těhotenství. Přitom si musíme uvědomit, že naše zdraví je do značné míry závislé na stavu našich čaker. Lidé, kteří ovládají práci s čakrami, se mohou za pět minut cvičení zbavit těch nemocí, které je trápily po celá desetiletí a před nimiž stojí medicína bezradná. Člověk, který má schopnost léčit jiné lidi, může pouhým úderem do zad nemocného proti určité čakře odstranit nemoc, proti níž jiné metody neúčinkovaly.

Dolní čakra múladhára, mezi kostrčí a stydkou kostí, zodpovídá za sociálně psychologickou stabilitu člověka. Nemáme-li rozvinutou múladháru, býváme snadno zranitelní a unavitelní, protože múladhára je

akumulátorem vši přebytečné energie v organismu. Tento náboj se nazývá krásným slovem kundaliní. Můžeme ho prostřednictvím speciálních metod použít k pročištění dalších čakr.

Práce s anáhatou, která je hlavním článkem na začátku naší duchovní praxe, přetváří nejen člověka samého, ale také k němu proměňuje vztah jiných lidí. Jestliže se člověk umí dívat na okolní svět z anáhaty, vyzařuje odpovídající bioenergetické pole lásky. Ostatní lidé začínají vědomě či nevědomě, bez znalosti těchto mechanismů, odpovídat na srdečnou lásku stejným citem. Uvedu jeden příklad, abyste se trochu pobavili. Jedna moje žákyně si mi kdysi postěžovala:

“Ty tady vykládáš o lásce ke všem, ale měl by sis zkusit milovat mého souseda z našeho komunálního bytu.” (Je to hodně pokojů bez koupelny s jedním záchodem pro všechny rodiny. Komunální byt je jedním z “úspěchů” komunismu.) “Jak ho mám milovat, když už se několik let ani nezdravíme? Potkáme-li se v kuchyni, snažíme se co nejrychleji zmizet.” A já jí říkám: “Zkus, až dnes večer přijdeš ze cvičení domů, začít směrem na pokoj souseda vyzařovat z anáhaty svou lásku.” (Jsou na to snadné psychotechniky.) “Příště mi ve cvičení povíš, jak to dopadlo.” A když příště přišla, nemohla se udržet smíchy. “Udělal jsem, co jsi mi radli, a druhý den ráno se setkám se sousedem v kuchyni a on mi říká: Poslechni, jak to, že se spolu ani nezdravíme? Zdravme se.”

Studenti, kteří s námi cvičili náš systém, mě prosili: “Nauč nás dělat zkoušky, abychom nepropadali.” “Dívejte se na zkoušejícího z anáhaty, když budete odpovídat,” říkal jsem jim. A oni potom s nadšením vyprávěli, jak jim učitel sám všechno řekl a potom jim dal jedničku. Proč se tak děje? Musíte se vžít do situace zkoušejícího. Vždyť je to nešťastný člověk. Přicházejí k němu desítky studentů a všichni se třesou strachy a napětím a nabíjejí zkoušejícího touto nepříjemnou energií. Pro zkoušejícího je velmi těžké zvládnout situaci, jestliže sám nepoužívá techniky psychické autoregulace. Najednou k němu přijde student, který se na něho dívá z anáhaty. Učitel se náhle cítí dobře, je mu se studentem příjemné, odpočívá. Zapomíná, jestli student něco umí nebo ne. Jak by mohl ublížit příjemnému člověku a dát mu dvojku místo jedničky?

Indický filozof Patandžali kdysi před tisíci lety vytvořil zásadní schéma výuky žáku v duchovních školách. Toto schéma si udrželo svůj význam do současnosti. Ukázalo se, že je naprosto správné. Je možno je doplnit, ale ne změnit. Výuka žáků začíná etickými principy. První dva stupně se nazývají JAMA a NIJAMA. Jama obsahuje 5 omezení:

1. Ahinsa (nehasili, neublížování)
2. Satja (nelhaní, pravdivost)
3. Astéja (nezcizování, čestnost)
4. Aparigraha (nehrabivost)
5. Brahmačarja (kontrola nad svými přáními a vášněmi)

Nijama uvádí 5 doporučení:

1. Šauča (čistota)
2. Santóša (spokojenost)
3. Tapas (vnitřní kázeň)
4. Svádhjája (pochopení smyslu života)
5. Íšvara pranidhána (vyznávání osobního Boha a studium Písma)

Třetí stupeň Patandžaliho systému se nazývá **ÁSANA**. Realizuje se prostřednictvím hathajógy. V Indii k tomuto stupni nepouštějí žáky, kteří nesplňují požadavky jamy a nijamy. Tohoto stupně je možno také dosáhnout jinými technikami práce s tělem, které byly vypracovány na příklad v Číně.

Čtvrtý stupeň je **PRÁNÁJÁMA** — práce s energií. Pohyb energie v organismu se spouští prostřednictvím dechových cviků. Dochází k očistě meridiánů, rozvoji kanálků, které vedou organismem, a také se pročišťují čakry.

Následuje **PRATJAHÁRA**. Jde o práci s myslí a o umění mysl zastavit. To je podmínka pro práci s vědomím. Co chápeme pod pojmem vědomí? V ateistické vědě bývá často mysl s vědomím ztotožňována, ačkoli jsou to protikladné pojmy. Mysl kuje myšlenky, kdežto vědomí je energie, která má schopnost sebeuvědomění. Tato energie, i když se oddělí od těla, je schopna myšlení a paměti. Vědomí je sám člověk. Mezi věřícími je rozšířena představa diády — člověk a jeho duše. Existuje však jiná diáda — člověk a jeho tělo. Vědomí je vlastně člověk, který se vtěluje do svého těla, aby prošel určitou etapou svého vývoje. Abychom mohli pracovat s vědomím, musíme zastavit mysl. Pokud je člověk v těle, může pracovat buď mysl, nebo vědomí.

Až člověk zvládne tento úkol, může přistoupit k dalšímu stupni, který se nazývá **DHÁRANA** — koncentrace. Je to práce s obrazovými představami (v tibetské józe se používá slovo vizualizace).

Stupeň **DHJÁNA** — meditace — představuje práci s vědomím. Zpočátku se naučíme vytvářet obrazy a potom je naplníme svým vědomím.

Kdo si osvojil meditaci, může se dostat do stupně **SAMÁDHI**, posledního, osmého stupně podle Patandžaliho systému. Slovo samádhi má dva významy. Označuje jednak emocionální stav, ale také znamená obrovský stupeň, ve kterém je nutno projít velkým množstvím stadií.

Promluvme si o samádhi, ale ne v tom smyslu, jak o něm mluví ti, kdo provozují hathajógu. Hathajógou pravého samadhi dosáhnout nelze. Hathajóga je stupeň, který člověka k józe připravuje. Hathajóga neodpovídá slovu jóga. Jóga znamená splnutí člověka s Bohem. K tomuto cíli nás může přivést rádžajóga a následující stupeň, který nazýváme buddhijóga — jóga vědomí. Tento termín můžeme najít v Bhagavadgítě. Je velmi málo znám a používán. Je to příliš vážná práce a málokteré duchovní školy docházejí k této úrovni. Dosáhla jí na příklad škola Jóganandy v Indii, tyto metody znal Rajneesh, který nedávno odešel z tohoto světa, používaly jich mnohé tibetské školy. V Tibetu se tento stupeň nazývá jóga přenosu vědomí. Možná, že dříve byly takové školy v Číně, ale já o nich nevím. Taková škola byla také celkem nedávno v Mexiku. Je popsána v pracích

Carlose Castanedy. Jde o školu Juana Matuse, kde se tento stupeň nazýval uměním vědomí. Ale o tom později.

Samádhi je stav, kterého lze dosáhnout, když se člověk pohrouží prostřednictvím metod rádžajogy do nejvyššího prostorového rozměru mnohorozměrného vesmíru. Prostor je skutečně mnohorozměrný. Není to jenom matematická fantazie.

Abychom mohli mnohorozměrnost lépe pochopit, uvedeme příklad z fyzické oblasti, představme si akvárium s vodou a s rybičkami. Voda, sklo a těla ryb je ten nejhrubší fyzický plán. Ale v témž akváriu je například světlo, gravitační pole, neutrinová pole a pod. Přitom všechna tato pole na sebe navzájem málo působí. Totéž se děje i ve skutečném mnohorozměrném vesmíru. Když nejhlubší úrovně projevují vliv na fyzickou úroveň a je to viditelné, nazývají lidé tyto jevy zázraky. A tak v největší hloubce mnohorozměrného vesmíru existuje vědomí Boha-Stvořitele, nebeského Otce, hlavního Učitele, Cíle. Je to příbytek boží, o kterém se mluví v Novém zákoně. Dosáhne-li člověk speciálními metodami nejvyššího prostorového rozměru a dotkne se vědomí Boha-Otce, pocítuje v tu chvíli blaho, které je nesrovnatelné s jakýmkoliv pozemským blahem.

Abychom lépe pochopili podstatu evoluce a svého místa ve vesmíru, musíme si promluvit o významu slova Bůh. Nebudeme dnes mluvit o pohanských bozích, které nazýváme duchy. V monoteistickém smyslu má slovo Bůh dva významy. Je to Otec nebeský, Učitel, Cíl, Stvořitel. Ale představuje také Stvořitele, který ze sebe vytvořil projevový svět jako jednotnou existenci se svým stvořením. V tomto smyslu se Bůh nazývá Absolutno (anglicky the Universe). Naše úsilí musí být nasměřováno na Boha-Otce, Boha-Stvořitele a konečným výsledkem je splynutí s ním. To odpovídá učení Ježíše, o němž mluvil apoštol Tomáš ve svém apokryfickém evangeliu “Kniha pro dokonalé.” Říká, že dokonalosti člověk dosáhne, když bude vládnout s Pánem a stane se jedno s ním: “A on bude jedno s vámi od nynějška a navěky věku.” Krišna v Bhagavadgítě řekl: “Ponoř své vědomí do Mě a budeš pak žít ve Mně.” A to je konečný cíl — smysl lidského života.

Proč tak často připomínám Bhagavadgítu? Je to božská indická práce, která sehrála pro tu oblast zeměkoule stejnou roli jako Nový zákon pro naši oblast. Tak jako kdysi v Judei byl Starý zákon vystřídán učením o lásce — Novým zákonem, v Indii přišlo po pohanské tradici starých véd Krišnovu učení o lásce — bhakti.

Smysluplný život znamená jít po cestě, na níž začneme Láskou, následuje rozvíjení Moudrosti a nakonec psychoenergetické Síly.

Ještě k lásce. Proč je tak potřebná? Je třeba se naučit milovat Boha-Otce, jak říkal Ježíš i Krišna. Láska je ten mechanismus, který spojuje lidi mezi sebou, spojuje člověka s Bohem. Spojit se s ním nelze jinak než prostřednictvím lásky. Musíme se do něho zamilovat tak, jak to bývá v případech sexuální vášně na Zemi. Ale jak se máme naučit milovat Boha, kterého nevidíme? Ježíš i Krišna podali vysvětlení. Říkali, že je třeba nejprve rozvinout emocionální centrum, orgán lásky. Je to anáhata — duchovní srdce. A teprve až má člověk rozvinutou lásku, je schopen se zamilovat do Boha.

Ježíš učil, že se nejdříve musíme naučit milovat všechny lidi bez rozdílu národností a bez ohledu na to, jak se k nám chovají, zda jsou to přátelé nebo nepřátelé. Tomu je věnován celý Nový zákon. Krišna říká totéž v Bhagavadgítě. Abychom se naučili milovat Íšvaru (Boha-Otce), musíme se nejprve naučit milovat jiné, nám bližší, projevy Boha: na příklad, vůni předjaří, světlo slunce a měsíce, všechno to nejlepší, co je v lidech atd.

Nyní se vrátíme k samádhi. Po dosažení tohoto stavu následuje velmi důležitá etapa, o které mnohé školy nic nevědí. Je to redistribuce vědomí dolů po vertikále těla. Probíhá tzv. formování spodního pole (viz knihu Carlose Castanedy *The Talks of Power*). Kdo prošel touto etapou, je schopen dosáhnout stavu nirvány. Pro mnoho lidí se nirvána jeví jako strop, kterým musíme projít na druhou stranu a tím končí náš vývoj. Ve skutečnosti tomu tak není. I nirvána představuje mnoho stupňů, kterými lze projít v buddhijóze. Nirvána je určitý meditativní stav, stav vědomí rozlitého do nejvyššího prostorového rozměru s možností dívat se odtud na fyzický svět. Ale to je teprve začátek, po němž následuje etapa krystalizace, vypěstování masы vědomí v nejvyšším prostorovém rozměru. Poté přichází stav nirodhi, což znamená osvojení totální reciprocity (úplné protikladnosti). Bývá také nazýván jako stav “ne já”. Člověk plně ztrácí svůj egocentrismus (sobectví), své ego. Dalším stupněm osvojení nirvány je mukti neboli mókša, osvobození od vši pozemské připoutanosti.

Na cestě nejvyšších stupňů jógy máme reálnou možnost poznat všechny tři aspekty Boha — Otce, Syna a Ducha svatého. Po absolvování všech těchto stupňů je možno splynout s Otcem nebeským. To ovšem neznamená, že bychom se měli nějak zvětšovat a přiblížit se tak Bohu; to jsou naivní fantazie. Splynout s Bohem neznamená stát se rovným Bohu, ale vlastně mizet, odstranit své ego. Proto od samého počátku cesty musíme cílevědomě bojovat se svým sobectvím a s růstem představ o svém významu zde na Zemi. Naopak, člověk musí představu o svém vlastním významu zcela vyloučit. A jen to mu zabezpečí nepochybný pokrok. Mnohé školy okultismu a magie jdou úplně opačným směrem. Pokud člověk má své přebujelé “Já”, vůbec nepotřebuje Boha. V nejlepším případě je Bůh ve vztahu k němu něco vnějšího. Zmizí-li však naše já a zůstane pouze Bůh, potom teprve probíhá skutečné splynutí s ním.

Nyní prodělává Československo radostné období, kdy je opouštějí sovětští okupanti. Dej Bože, aby to brzy skončilo. Ale jsou dva druhy osvobození — vnější a vnitřní. Nejvyšší smetánka Komunistické strany Sovětského svazu vytvořila takové peklo, že mnozí lidé degradovali. A degradovali tak, že bude hodné dlouho trvat, než Rusko přestane být říší zla.

Ale jiné tyto podmínky přiměly k tomu, že ujeli z vlasti a druzí se zase obrátili od pozemského utrpení k Bohu. Kdyby byl na Zemi ráj, lidé by se nesnažili hledat řešení a zdokonalovat se, nevyvíjeli by úsilí. A proto Bůh dopouští, aby byly na Zemi pekelné podmínky i války, aby se vývoj lidí urychlil. Podařilo se nám v těchto podmínkách vydržet a překonat je prostřednictvím vnitřního osvobození. Metodika, kterou Bůh dal úzké skupině lidí včetně mne, se ukázala vhodná pro široký okruh lidí. Žertem

mohu říci, že jsme začali přestavbu dřív než Gorbačov. Tisíce lidí prodělalo vnitřní proměnu už před příchodem Gorbačova. A to také ovlivnilo, i když v malé míře, zavedení přestavby v Leningradě. Už v roce 1983 se nám podařilo v těžkých podmínkách publikovat své metodologické názory v řadě knih, které byly v SSSR dobře přijaty těmi, kdo hledali duchovní osvobození. Nyní se naše metodika používá v řadě měst Sovětského svazu. Pořádáme kursy i v bojující Litvě a v Polsku.

Bioenergetika

Bioenergetika má co do činění s bioenergií. Biochemici, lékaři a fyziologové, kteří nevěděli, co bioenergie znamená, chápali obsah tohoto pojmu osobitě — jako energii, která je zakódována v látkách potravy a těla, v tucích, bílkovinách a uhlovodanech, jako energii vázanou v chemických sloučeninách. Bioenergie však studuje druhy volné energie, které mají nepochybně přímou spojitost s druhy biochemické energie. Existuje možnost jejich vzájemného přechodu. Pro odborníky z této oblasti je to skutečnost tak samozřejmá, jako se nám jeví předměty kolem nás ve fyzickém světě.

Nezávisle na tom, jestli si to lidé uvědomují, jsou pod vlivem té bioenergie, která nás obklopuje, nebo která je v nás. Vzájemné vztahy manžela, vedoucích a podřízených, učitelů a žáků, rodičů a dětí, to všechno je také vzájemné bioenergetické působení. Lidé hodnotí, jestli jejich vedoucí má autoritu nejen s ohledem na jeho postavení, ale také, a dá se říci, že podstatnou měrou, podle toho, jaký má bioenergetický stav.

Nějakou dobu jsem pracoval v mateřské škole jako topič poté, co jsem musel na příkaz Státní bezpečnosti opustit vědeckou práci biologa. Pozoroval jsem vzájemné vztahy mezi vychovatelem a dětmi. Vychovatelka na děti křičí, běhá za nimi, dokonce je bije, a stejně ji neposlouchají. Jiná situace: starší tvrdá žena sedí za stolem v rohu. Za dětmi neběhá, nekřičí na ně. Řídí je jenom svým pohledem a tím, jak vypadá. Když dítě začíná mluvit hlasitěji, než je vhodné, podívá se na ně, ono přidřepne a je úplně tiché a poslušné. To je velmi špatné. Děti v její skupině jsou často nemocné “díky” jejímu hrubému energetickému poli. Člověk musí být velmi silný, ale kvalita jeho energie musí být patřičně jemná, taková, jakou vydává milující člověk. Bioenergií tedy rozlišujeme nejen z hlediska kvantity, ale i kvality. Velmi důležitý je stav našich čaker a úroveň koncentrace našeho vědomí. Začal jsem se té tvrdé vychovatelce vyhýbat, protože mi bylo nepříjemné, že se mám soustřeďovat do ádžni. Aby to bylo zřetelnější, něco vám předvedu. Když hovořím z anáhaty, pocítíte, že je můj hlas příjemnější, než když mluvím z ádžni. Je to pro mne neobvyklý stav, a proto je pro mne těžké takto mluvit. Snažím se o to, abyste poznali, jaký je člověk, který žije v ádžně. Velmi mnoho lidí takovým hrozným hlasem nejen mluví, ale dokonce i zpívá. Tyto jevy dobře znám z našeho komunálního bytu v Leningradě. Mám sousedku, která hraje na varhany. Přicházejí k ní sólisté, pro které

skládá, a někteří zpívají tímto nepříjemným hlasem. Je možné se tomu odnaučit, jsou na to metody.

Bioenergetické působení se projevuje nejvýrazněji a dramaticky v oblasti sexuálních vztahů. Sexuální akt je možno přirovnat ke spojení dvou bioenergetických nádob, při čemž bioenergie protéká z jedné nádoby do druhé. A tak můžeme obdarovat člověka jak svou hrubostí, tak i svou jemností. Pohlavním aktem je možno člověka vyléčit, ale také vyvolat nemoc. Žena velmi často trpí bioenergetickou hrubostí svého partnera. Mluvím o hrubosti bioenergetické, ne fyzické. Žena může nejen trpět, ale velmi těžce onemocnět vlivem sexuálního kontaktu s hrubým partnerem. Z toho pak může vzniknout odpor k partnerovi a k sexu vůbec, nemluvě už ani o takových detailech, jako je nepřítomnost orgasmu. Bioenergie je také příčinou nejrůznějších sexuálních poruch u mužů. Na příklad impotence může být vyvolána zánětlivými procesy v pohlavních žlázách, prostatě nebo v semenném vaku. Může být také vyvolána poruchami v čakře svádhistháně, nebo neschopností spustit vědomí z čakry ádžni do nižších čakr. Není náhodou, že právě mezi intelektuály dochází nejčastěji k impotenci. Ta může být vyvolána také bioenergetickým vampirismem partnera nebo partnerky. O vampirismu promluvíme o něco později.

Dochází-li při pohlavním aktu velmi brzy k ejakulaci, jsou pravděpodobné dvě příčiny: zánětlivé procesy, nebo hrubší energie u ženy než u muže v čakře svádhistháně. Hrubší energie svádhisthány má název udána. Vyvolává podráždění čakry svádhisthány u muže a rychlý nástup ejakulace. A tak se stává, že s jinými ženami se to daří dobře.

Bioenergetický vampirismus

Odkud pochází slovo vampirismus? Vampíři jsou mytologické bytosti, které prý napadají v noci zvířata a lidi a vysávají jim krev. To znáte z hororů z počátku století. Ale v tomto případě bioenergetici pod pojmem vampír chápou ty bytosti, které prý vysávají z lidí energii. Nevím jak u vás, ale v Rusku strach z vampírů nabyl hrůzných rozměrů. Když byla povolena bioenergetika jako věda, všichni, kdo propagovali tento obor, nebyli zdaleka na patřičné mravní úrovni. A dokonce i psychiatři, dva z nich znám osobně, začali hlásat bioenergetickou ochranu před vampíry. Létá prý tady spousta vampírů a trvale z nás vysává energii. Jestliže se před nimi nebudeme chránit, napadnou a vysají i nás. Četl jsem publikaci jednoho psychiatra. Píše, že vampíři jsou obzvláště hrůzní v noci. Je možno se před nimi ochránit tím, že si vytvoříme kolem sebe bioenergetický obal. Musíme se o to snažit především v noci. A co se stane lidem, když uvěří takovým prorokům? Ztrácejí spánek. Probouzejí v sobě mystický strach, který je základní příčinou vzniku schizofrenie. Tak si tito lékaři připravují pacienty. Připomeňme si, že Nový zákon říká, že v dokonalé lásce není strachu.

Je zajímavé, že biovampirismus skutečně existuje. Jsou jím protkány vzájemné vztahy lidí. Co uvádí bioenergii do pohybu? Naše emoce. Můžeme být zdrojem lásky. Člověk, který je schopen neustále nesobecky vyzařovat anáhatickou lásku, je zdrojem harmonie a síly pro jiné lidi. Tento člověk je jím příjemný. Táhnou se k němu, jen aby byli s ním. Lidé, kteří vyzařují lásku, nezůstanou bez energie, protože Bůh má nejraději lidi milující. Podporuje lásku v lidech a stále je naplňuje svou silou. Takoví lidé jsou vždycky šťastní. Láska je cesta ke skutečnému štěstí. Naprostá láska musí být nesobecká. Ježíš říkal: "Dej tomu, kdo žádá, ale jestli jsi dal, nežádej nic nazpět." Ale jsou i jiní lidé a v Rusku je jich zdrcující většina. Stále něco chtějí, stále jsou s něčím nespokojeni. Dokonce jsou nespokojeni i s tím, že je někdo miluje. Jejich potřeby neuspokojuje vláda, ale ani konkrétní člověk, na příklad manžel. Takový člověk, který chce, je magnetem pro bioenergii jiných lidí. Ta je naprosto reálně nasměrována k němu. Ale on není schopen si tu energii přivlastnit. K tomu, abychom si vytvořili v organismu zásobu energie, musíme mít rozvinuté čakry, které se automaticky naplňují energií. Nejsou-li čakry rozvinuty, nemá se energie kde udržet a zase se ztrácí. Vampír nemůže být nikdy uspokojen. Ostatním lidem je v jeho přítomnosti velmi nepříjemně. Obvykle si to neuvědomují, jen se snaží, aby s ním často nepřicházeli do kontaktu. Kdo chce a není uspokojen, chce obvykle ještě silněji. Ti, kteří ho nechtějí, se mu snaží ještě více vyhýbat. A tak hyne láska mezi lidmi. Nejlepší způsob, jak zničit lásku, je požadovat ji. Nejlepší způsob, jak získat lásku, je dát ji, ale nechtít nic nazpět.

Léčitelství

Rozdělíme si tuto otázku na dvě části: bioenergetická diagnostika a bioenergetická terapie. Nejprve tedy o bioenergetické diagnostice. Je mnoho způsobů diagnostiky, stejně tak jako léčení. Složitost a účinnost těchto způsobů závisí na duchovní úrovni člověka.

První a nejjednodušší způsob bioenergetické diagnostiky tkví v tom, že se diagnostikuje kokon (kukla, obal) těla. Dříve se říkalo aura. Ale toto slovo má ještě řadu jiných významů. Aby se to nepletlo, bude lepší tohoto termínu nepoužívat. Aura je také stav před epileptickým záchvatem, je to také barevné světlo kolem hlavy člověka, jehož barvy odpovídají emocím, které člověk prožívá. Mnozí jasnovidci vidí tyto barvy a odtud pochází zobrazení svatých se svatozáří v křesťanství i v buddhismu. Termín kokon (kukla — bioenergetický obal těla) použil Juan Matus, jehož učení je popsáno v knihách Carlose Castanedy. Tento termín nyní vstoupil do světové vědy. Kokon můžeme přirovnat ke kukle, kterou si dělá housenka bource morušového. Je to sumární vyzařování všech buněk těla. Každá tělesná buňka v procesu své životní aktivity září a suma vyzařování všech těchto buněk vytváří pole kolem lidského těla. A nejen kolem těla člověka, ale i kolem těl zvířat a rostlin. Toto pole můžeme cítit kolem kmenů stromů nebo třeba kolem jablka. Jestliže je nějaká skupina buněk v těle ve vyšší bioenergetické činnosti, např. v období silného zánětu, začne se v tomto

místě pole kokonu vychylovat. Je-li v některé části organismu nižší bioenergetická aktivita, hranice kokonu se propadá blíže k tělu. Téměř každý se může naučit ohmatávat hranici kokonu. K tomu je zapotřebí, abychom si pořádně uvolnili dlaň, jako bychom jí pohybovali sem a tam ve vodě, která klade odpor. Z dálky ruku přibližujeme k tělu pacienta. A v jednom místě jako by se ruka dotkla neviditelné přehrady. Pohneme-li rukou v mezích kokonu, máme pocit, jako by nás do dlaně píchaly jehličky. To znamená, že cítíme silové pole. Lidský kokon mívá více vrstev. Předvedeme si to na mé tlumočnici. Ted jsem našel druhou vrstvu a tady je třetí. Více jich není. Obvykle bývá jenom jedna nebo dvě hranice. Hranice kokonu v normálním stavu (ne při vystupování na scéně) bývá u člověka netrénovaného v rádžajóze ve vzdálenosti asi půl až jednoho metru od těla. Tak se diagnostika dělá lépe. Osaháme hranici kolem celého těla pacienta. Tak můžeme najít nemoc, o které pacient sám nic neví. Onemocnění je teprve ve skrytém stadiu. Když se to člověk pořádně naučí, může najít i málo výraznou poruchu, na příklad puchýřek na pokožce pod oděvem. Přitom je důležité, aby pacient i léčitel byli při diagnostice i léčení v oděvech z přírodních materiálů.

Někteří léčitelé dělají diagnostiku podle kokonu jiným způsobem. Pohybují dlaní podél těla pacienta a cítí změnu v síle tohoto pole. Ale tento způsob je nepoužitelný pro ty, kteří mají rozvinuté čakry. Ty totiž vyzařují kolem těla hustší energetické pole.

Jiný způsob diagnostikování je spojen s jasnovidností. Je to schopnost vidět ta energetická pole, která normálním zrakem neuvidíme. Jasnovidnost lidé získávají tehdy, když rozvinou schopnost přejít z jednoho prostorového rozměru do druhého. Má-li člověk schopnost přejít do jiných prostorových rozměrů, pak vidí, co se v tom rozměru děje. Organismus člověka je také mnohorozměrný. Ve Starém zákoně je řečeno, že Bůh stvořil člověka k obrazu svému. Z toho lidé udělali v zásadě nesprávný závěr, že Bůh vypadá jako lidské tělo a začali malovat Boha-Otce, který sedí na oblaku, napravo od něho sedí Ježíš a nad nimi se vznáší Duch svatý. Alespoň v ruském pravoslaví tomu tak je. Ale ve skutečnosti se tím míní něco zcela jiného — lidský organismus má také mnohorozměrnou povahu jako Bůh v aspektu Absolutna. Mnohá onemocnění mají počáteční projevy v jiných prostorových rozměrech mnohorozměrného organismu člověka. Potom teprve se nemoci projevují ve fyzické úrovni, v těle člověka. Jasnovidec spatřuje temná ohniska nemoci. Vidíme-li nemoc, můžeme ji snadněji odstranit. Někdy se podaří jako rentgenem spatřit úplně černý žaludek nebo jiný orgán. V těle je možno také pozorovat tmavé, jako by rozmazané skvrny.

Diagnostikuje se také podle fantomu. Míní se tím holografický obraz pacienta. Může se získat jako bioenergetická informace o pacientovi např. z pramínku vlasů, kousku oblečení, fotografie, nebo stačí i jméno. V posledním případě Bůh vytvoří obraz pacienta a z něj lze diagnostikovat.

Diagnostikuje se také pomocí virgule nebo kyvadla. V tomto případě působí dva mechanismy. Jednak je to reakce zcela uvolněné ruky na změnu homogenity energetického pole kolem měřeného objektu. Pohybem v

prostoru protínáme hranice energetických polí, a tím se virgule vykloní a kyvadélko se začne pohybovat. Tento způsob objektivně určuje hranice polí. Druhým mechanismem je reakce ruky na nevtělené vědomí. Zde působí vědomí ducha, hrůzného ducha, vysoce rozvinutého kladného ducha nebo Boha. Při této metodě získáváme na libovolnou otázku odpovědi typu ano nebo ne. Někdy jsou odpovědi vyjádřeny pomocí čísel. Tento druhý způsob není objektivní a je velmi důležité si to uvědomit! Ve většině případů nelze určit, kdo řídí ruku diagnostika. Bohužel se tímto způsobem velmi často získávají nepravdivé informace nebo jen zdánlivě pravdivé. Pravdivost informací závisí na etické čistotě a duchovní výši člověka, který tuto metodu používá. Proto musíme tuto metodu kritizovat.

Jakákoliv informace, a tím spíše diagnostická informace, musí být podřízena intelektuální a etické cenzuře z pozice etiky Ježíše Krista. Také léčitele či diagnostika je nutno hodnotit z těchto hledisek.

Nyní přejdeme k metodám léčení a terapie.

Metody léčení

První způsob, který obvykle používají začínající léčitelé, je vyzařování vlastní bioenergie z dlaní rukou. Je to efektivní metoda a někteří léčitelé vyvíjejí svou energii opravdu velkou léčitelskou silou. Je možno ji vyzařovat i z chodidel. V obou případech energie prochází silnými meridiány. Je tu však jeden nedostatek. Člověk, který předává svou energii, ztrácí vlastní bioenergetickou sílu, silně se unavuje, a sám má potom větší náchylnost k onemocnění.

Ten, kdo jde cestou sebezdokonalování, ne cestou léčitelství, se naučí za nějakou dobu propouštět svým organismem vnější energii přes čakry, nohy a ruce. Energie probíhá zezadu dopředu a čakry působí jako čočky, které směřují energii do určitého bodu.

Proč je tento způsob pro léčitele užitečný? Rozvíjejí se nejen jeho čakry, ale tímto způsobem člověk reálně pocítí skutečného Boha v aspektu Ducha svatého. Aby tento způsob fungoval, je třeba se na pacienta soucitně naladit, obrátit se k Bohu s modlitbou o pomoc, otevřít své čakry a dostat se do harmonie s Bohem. Tehdy svatý Duch posílá uzdravující sílu přes naše těla a přichází skutečné a rychlé uzdravení. Jestliže se léčitel dál zdokonaluje, pak mu Bůh dá možnost osvojit si následující způsoby.

Působení obrazovými představami v organismu pacienta je jedním z nich. Obrazy, které vytváříme, skutečně v jiných prostorových rozměrech působí. Jestliže vidíme např. nějakou temnou skvrnu v prostoru organismu pacienta, vytvoříme obraz síťky, kterou zachytíme temnou skvrnu a následně oboje hodíme do obrazu ohně. Účinnost tohoto způsobu je dokázána. Ale jde jen o momentální ulehčení pacientovi. Uzdravení u zvířat je obdobné. Čas mi dovoluje říci vám veselou historku, jak jsem léčil v jedné ruské vesnici krávu. Byl jsem na dovolené a teprve jsem začínal svou léčitelskou praxi. S přítelem jsme ve vesnici vyléčili několik paralytiků a

potom se na nás obrátili hospodáři z jednoho domu. Koupili si už pátou krávu. Byla to dobrá kráva, dávala hodně mléka. Ale asi tři dny poté, co ji přivezli domů, odmítala vstoupit do chléva. Zaháněli ji tam za veselé asistence celé vesnice. Hospodáři se styděli, protože se začínalo říkat: “Co je to za hospodáře, když neumí ani krávu zahnat do chléva?” Přišel jsem tam a v rohu chléva jsem uviděl ohromnou černou skvrnu. Stejnou černou skvrnu měla kráva pod rohy. Bylo to skutečné čarodějnictví. Podařilo se mi obě skvrny odstranit a s radostí jsem odtud vyšel. Večer přišla hospodyně od krávy a plakala, že zvíře onemocnělo a teče mu z nozder a z očí, nic nežere, leží a nevstává. Hospodář nařiká: “Ta kráva byla taková pěkná, a teď nám pojde.” Tenkrát jsem ještě nevěděl, že jde o běžný jev po odstranění toho, co organismus poškozují. Léčebným zásahem dojde v organismu k úbytku velkého množství energie, která není hned nahrazena. Při vyrovnávání bioenergetického dluhu organismus reaguje horečnatým stavem nebo zimnicí. Byl jsem z toho zmaten a do Leningradu jsem se vracel se smíšenými pocity. Brzy však přišel od majitelů krávy dopis, že je vše v pořádku a že mi děkují.

Je celá řada dalších méně efektivních léčitelských metod, jako je například nabíjení vody nebo vosku léčebnou energií, posílání vědomí léčitele k pacientovi na dálku prostřednictvím telefonu a pod.

Ale existuje ještě zásadně jiná léčitelská praxe. Tu provozoval Ježíš. K tomu je nutno dosáhnout vyšších prostorových rozměrů, dosáhnout nirvány a projít procesem krystalizace. Znamená to pěstování masy svého vědomí. Mohu říci, že vědomí člověka, který v této oblasti na sobě nepracoval, zaujímá přibližně prostor o velikosti jablka. Toto vědomí se obvykle koncentruje v některé čakře. U intelektuálů to bývá obvykle v čakrách hlavy. Vypěstovat masu vědomí lze po létech práce v oblasti rádžajógy a buddhijógy. Vědomí pak dosahuje kosmického rozměru. A pak je možno dosáhnout jakéhokoli člověka, který žije na Zemi, a dokonce i toho, který létá v prostoru kolem zeměkoule.

Krystalizace (pěstování masy vědomí) může proběhnout správně nebo nesprávně. Správná krystalizace probíhá ve vyšších prostorových rozměrech a nesprávná vytváří masu vědomí v hrubých prostorových rozměrech. Člověk s nesprávnou krystalizací se stává démonickým. Léčitel, u něhož krystalizace proběhla správně, nepotřebuje dělat diagnózu, pouštět energii do organismu pacienta, ani vytvářet obrazy.

Promluvme si ještě o tom, má-li léčitelství smysl a ve kterých případech. Pro léčitele je tato činnost v každém případě užitečná. Zdokonaluje se tím v lásce a v procesu navazování vztahů s pacienty rozvíjí svou moudrost. Tím, že operuje s bioenergií, rozvíjí také svou sílu.

Ale je to opravdu užitečné i pro pacienta? Docházíme k paradoxnímu závěru, že pro pacienta tomu vždy tak není.

Co je vlastně nemoc? Vyjdeme z hlediska věřícího člověka. Netyká se to jen nás, ale i jiných tvorů, a dokonce i mikrobů. Bůh dává nemoc, aby nás upozornil, že něco děláme špatně a že jsme nějakým způsobem vyšli z ekologické harmonie a že nedodržujeme etická pravidla. Nemocí dostáváme od Boha upozornění, abychom se v něčem změnili. A když léčitel začne léčit

jen tak, aniž by vysvětlil příčinu, vypadá to, jako by shazoval boží ruku s pacientova ramena. Bůh dal nemoc tělu, aby vyléčil duši. Dostáváme se do konfliktu s Bohem. Léčíme-li tělo, znemožňujeme vyléčení duše. Proto nejvyšší podobou léčitelství je léčení duše, ne těla. Anglické slovo physician (lékař) souvisí se slovem fyzický, tělesný. Je zřejmé, že lékař se zaměřuje na tělo, nikoli na duši. Dobrý léčitel se musí stát duchovním. To znamená, že nejsprávnější by bylo vysvětlit pacientovi příčinu jeho nemoci. Když to pacient přijme a soustředí maximální úsilí, aby vyléčil svoji duši, je možné pomoci mu potom vyléčit tělo. Vždyť Ježíš uzdravoval ty, kteří uvěřili jeho učení. Říkal: “Víra tvá tě uzdravila. Jdi a více nehřeš.” Je jasné, že začínající léčitel nemá tu moudrost, aby léčil duši. K této moudrosti je možno dojít prostřednictvím zkušeností. Není možné, abychom dokázali léčit tělo a duši, aniž bychom prošli tou léčitelskou školou, o které mluvím. Má léčitel oprávnění léčit jen tělo, aniž by léčil duši? Tato otázka nemá jednoznačnou odpověď. Vyléčení těla bez jakéhokoli působení na duši se pro mnohé jeví jako zázrak. Pro vyléčeného i pro lidi kolem může být tento zázrak probouzejícím úderem, který by je měl probít z tupého spánku ateismu. Probouzející se člověk začíná hledat pravdu za hranicemi ateismu. Může se potom také pokusit stát se takovým léčitелеm a může dojít k Bohu.

Některá pravidla pro léčitele

Léčitel nesmí pít alkohol. Do 24 hod. po požití i té nejmenší dávky alkoholu získává bioenergie léčitele schopnosti, které vytvářejí nemoc. Jasnovidní lidé vidí, jak bioenergie takového člověka nabývá šedivého zabarvení. Léčitel tak může pacientovi způsobit škodu a vyvolat jiné onemocnění. Je také naprosto nežádoucí, aby léčil léčitel, který je sám nemocen. Kromě odstranění základního symptomu u nemocného může předat informaci o své nemoci pacientovi. Nelze léčit lidi, kteří jsou z hlediska bioenergie jemnější ve srovnání s léčitелеm. Léčitelé, kteří jedí maso, nesmí léčit vegetariány. Bioenergie těch, kteří jedí mrtvoly živočichů, je hrubší než bioenergie vegetariánů. Ta potom může negativně ovlivnit bioenergii pacienta.

Chceme-li jít cestou zjemnění, nemažeme jíst mrtvoly zvířat. Je dostatečně známo, jaké nemoci vznikají z masa. A jíme-li maso, projevujeme nedostatek lásky.

Tím končíme. Zbývá nám chvilka na dotazy.

Odpovědi na dotazy

Otázka: Jak se vám jeví působení pana Kašpirovského z hlediska přednesené teorie bioenergetického léčení?

Odpověď: Všude se setkávám s touto otázkou. Kladli mi ji v Polsku i zde. Kašpirovskij je člověk, který má nesprávnou krystalizaci. Skutečně dělá výrazné zázraky uzdravení. To jsou fakta, která materialismus zavrhuje. Ale současně jsou zde i jiné skutečnosti. Po jeho seancích onemocní přibližně stejné množství lidí, jako je uzdravených. Kašpirovskij skutečně pomáhá lidem, kteří jsou energeticky hrubší, nebo jsou na stejné úrovni jako on. Ale škodí těm, kteří jsou jemnější. Ruské pravoslavné duchovenstvo ostře vystoupilo proti seancím Kašpirovského. Před třemi měsíci byla v Moskvě konference o bioenergetice, kde jsem také vystupoval se svým referátem. Konference přijala rozhodnutí požádat televizi, aby přestala jeho seance vysílat. Kašpirovskij může soukromě provozovat tuto praxi, ale masové působení na lidi není povoleno. Základní povinností lékaře je neškodit, ale on se neohlíží na smutné následky svého působení, ačkoli je lékařem. Navíc veřejně vystupoval proti dalšímu léčiteli jménem Čumak. Motivuje to tím, že Čumak není lékař. Ale fakta mluví o tom, že Čumak má správnou krystalizaci a opravdu uzdravuje a jeho působením nemůže vzniknout škoda na rozdíl od vlivu Kašpirovského.

Otázka: V Novém zákoně je napsáno ve Skutcích apoštolů, že Bůh řekl Pavlovi, že může jíst maso zvířat, která spatří před sebou.

Odpověď: To bylo řečeno konkrétně Pavlovi. Pavel měl speciální misi. Šel jako hlasatel, ne jako člověk, který by se měl sjednotit s nebeským Otcem. Ježíš sám jedl ryby. A to je silnější argument proti tomu, co jsem říkal. Podívejme se na Ježíšovu misi. Kdyby Ježíš přišel k rybářům a říkal by jim, aby nejedli ryby, co by s ním asi udělali? Ježíš měl podstatně širší úkol — seznámit lidi se svým učením o Lásce a hlásat tento princip. Bůh dává vždycky lidem v uplatňování etických zákonů svobodnou vůli. Ježíš řekl, že můžeme dojít k dokonalosti prostřednictvím lásky. Každý z nás si může zvolit, do jaké míry bude lásku vyznávat a stejnou měrou se pak může Bohu přiblížit. Apoštol Pavel říkal: “Všechno mohu, ale ne vše je užitečné” (Skutky apoštolů). Říkal jsem vám jen to, co skutečně znám. Jasnovidnost zřetelně ukazuje, jak požití maso působí na lidský organismus. Jestliže určitou dobu nejíme maso mrtvol a potom sníme dejme tomu kousek ryby, je možné pozorovat, jak žaludeční stěny tmavnou a černají a čern se pak šíří po celém těle. To jsou fakta. Je samozřejmé, že si mne vyslechnete a budete jednat úplně jinak. Nevyvíjím žádný nátlak a nehrozím vám, že vás Bůh potrestá, nebudete-li dělat, co tady říkám. Každý si vybírá svou cestu. Upřímně jsem vám řekl to, co vím sám. To je všechno.

Otázka: Zajímalo by mne něco více o tajemství Ježíšovy modlitby. Praktikuje se tato metoda v Řecku na hoře Athos?

Odpověď: Nevím, jestli se praktikuje Ježíšova modlitba nyní na hoře Athos. Nemůžeme podrobněji o Ježíšově modlitbě mluvit, zůstává nám jen 12 minut. Základní fakta jsem vám už řekl. Chcete-li si tuto metodu osvojit, začněte se jí učit.

Otázka: Nedávno dávali v televizi, že se objevilo velké cizí těleso o velikosti domu. Mají to být mimozemšťané. Co si o tom myslíte?

Odpověď: Protože nemáme čas, snažím se odpovědět stručně. Je opravdu možné, že přiletěli na Zem skuteční mimozemšťané. Není třeba to

odmítat, protože organický život ve vesmíru jistě existuje i mimo planetu Zemi. Ale téměř všechny takové případy v současnosti jsou vlastně občasnou materializací duchů z jiného rozměru. K čemu má pozemšťany zázrak přivést? Aby se odvrátili od alkoholismu a jiných nectností. Velmi vám radím: příliš se tou problematikou nenadchněte, protože by to také mohla být léčka na lidi. Neměli bychom jen zírat na to, co se kolem nás děje, ale raději bychom měli lépe využívat toho krátkého času, který je nám určen zde na Zemi na neustálé sebezdokonalování. Jak velmi dobře řekl Juan Matus, o kterém psal Castaneda: "Naše bitva probíhá zde, v těchto prsou."

Otázka: Jaký je váš názor na hnutí Hare Kršna?

Odpověď: Hnutí Hare Kršna, založené Prabhupádou, nepochybně sehrává kladnou roli v získávání ateistů pro náboženství hlavně z řad mládeže. Také estetiku mají na dobré úrovni. Je nepochybné, že lidé, kteří vstoupí do tohoto hnutí, mají možnost postoupit na duchovní cestě. Možná, že to nejdůležitější v metodice této školy je, že si lidé začínají zvykat na ideu teocentrismu. A to je velmi dobře. Řekl bych však, že Prabhupáda vzal do metodologie své školy příliš úzký pohled na Bhagavadgítu. Uvádění Kršnových zásad do života nesměřuje jen k vychvalování Boha. Vyžaduje se nepochybně větší práce. Aby člověk splnil úkoly, které vytyčuje Bhagavadgíta, je nutno bezpodmínečně dělat všechno to, o čem jsem mluvil.

Promiňte, že jsem nestačil odpovědět na všechny otázky. Máte-li ještě nějaké, přijďte a začněte se učit, a odpovědi vám přijdou samy.

Otázka: Mam už pět let nemocné oči. Lékaři se domnívají, že jde o sklerózu multiplex. Dá se s tím něco dělat? Prosím, mohl byste dodat energii?

Odpověď: Oční nemoci se dobře léčí hathajógou. Oči lze velmi dobře léčit pránájámou, která se vyučuje na začátku našeho systému. V Praze i v Polsku jsem několikrát prováděl masové uzdravování pro celý sál. Ale jen tehdy, když jsem dostal boží požehnání. Dnes požehnání nemám, takže léčit nemohu. Promiňte, ale vašemu požadavku nemohu vyhovět.

Otázka: V novinách jsem četla článek o metodě healing. Článek se týkal jógy, autoregulace, lidových léčitelů. A metoda healingu byla představena jako něco, co pomohlo při léčbě rakoviny. Mohl byste, prosím, říci, o jakou metodu se jedná a zda má něco společného s autosugescí?

Odpověď: Healing je léčitelství. Nemohu o této metodě mluvit, protože ji neovládám. Mluvím jen o tom, co umím sám. Existuje názor, že healingové operace se mohou konat pouze na Filipínách. Mohu se odvolat pouze na literární prameny a na filmy, které jsem viděl. Filipínští chirurgové opravdu odstraňují rakovinu dokonce i při metastázích. Mohu říci, že se při naší práci také uzdravily desítky nemocných rakovinou. Lékaři jim odhadovali, že zde budou už jen asi měsíc. Bůh je vyléčil, když přijali správné etické rozhodnutí a vykonali akt víry (například přijali křest a poprvé šli k svatému přijímání a začali navštěvovat klášter). Opakuji, že všechny nemoci, rakovinu nevyjímaje, mají příčinu etickou. Rakovinu dává Bůh lidem, kteří zapoměli, že jsou na Zemi smrtelní a staví člověka před fakt brzkého úmrtí. Bůh tak donutí lidi, aby udělali, co nedělali celý život. Zbývající čas mohou lidé utratit tím, že budou hledat léčitele nebo lékaře. V

tom případě prohrávají svou poslední bitvu na Zemi. Mohou ale využít zbývajcího času na duchovní proměnu. Když to udělají upřímně. Bůh jim dá ještě čas, aby pokračovali v evoluci v tomto těle. Sám jsem byl svědkem mnoha příběhů, které mne ohromovaly svou krásou.

A tím, přátelé, musíme končit. Je devět hodin. Těším se na setkání s vámi v božím království. Na shledanou.